

Recenzia

Antoni Dębiński a kol. (red.): Encyklopedia 100-lecia KUL (Encyklopédia 100-ročnice KUL), Wydawnictwo KUL, Lublin 2018, ss. 648 (Tom I.), ss. 678 (Tom II.). ISBN 978-83-8061-610-3.

V roku 2018 si Lublinská Katolícka Univerzita Jána Pavla II. (Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II) pripomenula sto rokov od svojho založenia. Pri jej základoch stál prof. Idzi Radziszewski, ktorý bol presvedčený, že vtedajšie štátne univerzity nenapĺňali svoje úlohy dostatočne – najmä v oblasti integrity a slobody vedeckých výskumov, ako aj výchovy a vzdelávania. Osobitným spôsobom nadviazal na myšlienky pápeža Leva XIII., ktorý zdôrazňoval, že katolícke univerzity – zachovávajúc ideovú suverenitu – sa majú aktívne podieľať na kultúrnom a spoločenskom živote vďaka kvalitnej intelektuálnej i morálnej príprave katolíckych elít. Voľba mesta Lublin na východe Poľska súvisela s potrebou oživenia kraja, ktorý bol v tom čase ekonomicky i kultúrne pomerne zanedbaný, a zároveň najviac komplikovaný v zmysle národnostnej a konfesijnej štruktúry obyvateľstva. Najmä zásluhou zakladateľa a prvého rektora Idzi Radziszewského sa lublinská univerzita pomerne rýchlo zapojila a značne oživila kultúrny a spoločenský život mesta Lublin, celého Poľska, ba aj strednej a východnej Európy.

Pri príležitosti významného jubilea lublinskej univerzity sa jej vedenie rozhodlo pripraviť dvojdielnu *Encyklopédiu 100-ročnice KUL*. Jej cieľom je prezentácia života a diela tejto univerzity nielen v didaktickej a výskumnej oblasti, ale aj politickej, spoločenskej, kultúrnej, umeleckej či náboženskej – a to na úrovni lokálnej, národnej i medzinárodnej. Encyklopédia obsahuje 2950 hesiel, medzi ktorými najpočetnejšiu skupinu tvoria biografické heslá (tzv. biogramy), opisujúce až 2030 osôb spojených s lublinskou univerzitou prostredníctvom štúdia alebo práce. Dotýkajú sa najmä tzv. samostatných vedeckých zamestnancov lublinskej univerzity (profesorov a docentov), významnejších absolventov a doktorov *honoris causa*.

Vzhľadom na skutočnosť, že táto recenzia je určená pre slovenského čitateľa, možno na okraj poznamenať, že v encyklopédii bol vyčlenený patričný priestor aj Slovensku a Slovákom spojeným s opisovanou

univerzitou. Menovite je v nej uvedené heslo, ktoré sa zaoberá teologic-ko-pastorálnymi, kánonicko-právnymi a filozofickými štúdiami, ktoré pod vedením lublinských profesorov v desaťročí po nežnej revolúcii absolvovalo niekoľko desiatok Slovákov v Spišskej Kapitule a Levoči, ako aj heslo dotýkajúce sa Katolíckej univerzity v Ružomberku.

Okrem toho sú v encyklopédii explicitne uvedené biogramy viacerých Slovákov spojených s lublinskou univerzitou prostredníctvom štúdia alebo práce, ktorí úspešne pôsobia resp. pôsobili v slovenskom akademickom prostredí (Anton Adam – dogmatická teológia, Rastislav Adamko – muzikológia, Amantius Akimjak – pastorálna teológia, Marián Chovanec – dogmatická teológia, František Dluhoš – kánonické právo, Miroslav Gejdoš – pedagogika, Kamil Kardis – sociológia, Mária Kardis – biblická teológia, Branislav Kluska – biblická teológia, Stanislav Košč – katolícka sociálna náuka, Vladimír Littva – filozofia, Irena Lokšová – pedagogika, Štefan Mordel – kánonické právo, Jana Moricová – dogmatická teológia, Andrej Slodička – dogmatická teológia, Juraj Spuchlák – žurnalistika, Lubomír Stanček – homiletika, Ondrej Štefaňak – sociológia, Marián Šuráb – homiletika, Jozef Trstenský – pastorálna teológia, Martin Uhál – katolícka sociálna náuka, Anna Žilová – sociálna práca).

Okrem biografických hesiel sa v recenzovanej encyklopédii nachádza samozrejme aj množstvo tematických hesiel, ktoré dokumentujú vznik, históriu i súčasnosť lublinskej univerzity a jej súčastí. Patria medzi nich najmä fakulty, inštitúty, medzifakultné pracoviská alebo vedecko-výskumné centrá. Patričný priestor je venovaný aj pravidelným vedeckým konferenciám, týždňom vedy a techniky, pravidelným prednáškam a sympóziám, festivalom vedy a umenia, rôznym akademickým fundáciami, pravidelným študentským konferenciám či kultúrno-umeleckým združeniam a organizáciami, ktoré rozvíjajú svoju činnosť v rámci lublinskej univerzity. Osobitné miesto je vyčlenené univerzitným vydavateľstvám, redakciám a periodikám, charakteristike univerzitných titulov, funkcií a úradov, ako aj znakom alebo symbolom univerzity.

Celkovo sa na príprave recenzovanej encyklopédie podieľalo 530 autorov hesiel. Boli to najmä súčasní zamestnanci lublinskej univerzity, ktorí spravidla opisovali činnosť „svojich“ fakúlt, inštitútov alebo katedier, ale aj doktorandi, študenti, prípadne absolventi. Na okraj možno poznamenať, že všetky biografické heslá spojené so Slovákami, ako aj

tematické heslo opisujúce Katolícku univerzitu v Ružomberku spracoval doc. Ryszard Skrzyniarz z lublinskej univerzity. Heslá spojené s teologicko-pastorálnymi, kánonicko-právnymi a filozofickými štúdiami v Spišskej Kapitule a Levoči v deväťdesiatych rokoch minulého storočia spracovali prof. Stanisław Janeczek z lublinskej univerzity a doc. Ondrej Štefaňak z Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre.

Encyklopédia 100-ročnice KUL obsahuje bohatý faktografický materiál, ktorý celkovo zaberá 1326 strán textu. Hoci vedecká úroveň jednotlivých tematických alebo biografických hesiel môže byť mierne odlišná, je nepochybné, že ide o jedinečnú publikáciu, ktorá v histórii Lublinskej Katolíckej Univerzity Jána Pavla II. nemá obdobu. Jej redaktori sú presvedčení, že encyklopédia predstavuje dar, ktorý je hodný významného jubilea lublinskej univerzity. Taktiež vyjadrujú nádej, že encyklopédia sa silou svojej existencie pričíní aj o rozvoj ďalších, konkrétnejších výskumov a analýz jednotlivých aspektov storočnej a z mnohých hľadísk veľmi bohatej histórie lublinskej univerzity. Recenzovaná encyklopédia nie je adresovaná len zamestnancom, študentom alebo absolventom opisovanej univerzity, ale vzhľadom na jej ďalekosiahly a dlhodobý vplyv aj všetkým obyvateľom mesta Lublin, celého Poľska, ba aj strednej a východnej Európy. O vyššie spomenutom i mnohom inom je *Encyklopédia 100-ročnice KUL*, ktorú touto recenziou dávam do pozornosti slovenskej verejnosti, a zároveň vrele odporúčam.

doc. PhDr. Ondrej Štefaňak, PhD.